

Πνευματικὴ Οἰκοδομὴ

■ Τὸ φοβερὸν Μυστήριον τοῦ Θανάτου

Οὐράνια Ἀποκάλυψις στὸν Ἅγιο Μακάριο τὸν Αἰγύπτιο περὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου μετὰ θάνατον* Μέρος Γ'

Ὁ ἅγιος Γέροντας ἐπιμένει καὶ συνεχίζει τὶς ἐρωτήσεις:

– Ἄγιε Ἄγγελε, πές μου σὲ παρακαλῶ: ποιοὶ ἀπὸ τοὺς Ἁγίους μας εἶναι πιὸ φιλεύσπλαγχοι γιὰ τὸν ἄνθρωπο, νὰ τοὺς ξέρει καὶ νὰ τοὺς ἱκετεύει ὁ ταλαίπωρος ἄνθρωπος, γιὰ νὰ πρεσβεύουν στὸ Θεὸ καὶ νὰ Τὸν παρακαλοῦν γι' αὐτόν;

– Ὅλοι οἱ Ἅγιοι, ἀποκρίνεται ὁ Ἄγγελος, εἶναι φιλόανθρωποι καὶ σπλαγχνικοὶ γιὰ ὅλους σας, καὶ σὰς βλέπουν μὲ ἀγάπη καὶ εὐμένεια. Ὡστόσο, ἡ ἀπὸ μέρους τῶν ἀνθρώπων ἀγνωμοσύνη καὶ ἀχαριστία τοὺς θυμώνει καὶ τοὺς ἐξοργίζει. Ἀκόμη, πρέπει νὰ σοῦ πῶ, ἅγιε Γέροντα, πὼς καὶ οἱ ἅγιοι Ἄγγελοι ἔχουν πολλὴ ἀγάπη κ' εὐσπλαγχνία γιὰ τὸν ἄνθρωπο, ἐπειδὴ ἐξαιτίας καὶ χάρις στὴν σωτηρία τῶν ἀνθρώπων εἶδαν καὶ αὐτοὶ καὶ γνώρισαν τὰ μεγάλα παράδοξα τοῦ Θεοῦ.

Ἐκτὸς ἀπ' αὐτούς, ὅμως, ἡ Κυρία καὶ Δέσποινά μας, ἡ Θεοτόκος, φροντίζει πιὸ πολὺ ἀπ' ὅλους τὸ ἀνθρώπινο γένος. Θὰ ἔπρεπε, ἅγιε πάτερ μου, ὁ κάθε ἄνθρωπος νὰ ἔχει συνεχῶς στὸ στόμα του τὸ ὄνομα τῆς Θεοτόκου, μὲ εὐχαριστία καὶ εὐγνωμοσύνη. Μὰ ὁ διάβολος τὸν ξεγέλασε καὶ τὸν ἔρριξε στὰ βάραθρα τῆς ἀχαριστίας, τόσο πού νὰ ξεχνᾷ πὼς, ἂν ὑπάρχει ὁ κόσμος σήμερα καὶ στέκεται ὅπως στέκεται, αὐτὸ σίγουρα ὀφείλεται στὶς πρεσβεῖες καὶ τὶς ἱκεσίες τῆς Θεοτόκου! Δυστυχῶς, οἱ ἄνθρωποι ἐδειξαν περιφρόνηση καὶ καταφρόνησαν τὸν Θεὸ καὶ τοὺς Ἁγίους Του, πράγμα πού εἶχε σὰν

συνέπεια βέβαια και ὁ Θεὸς και οἱ Ἅγιοι νὰ τοὺς δείξουν, μὲ τὴ σειρά τους, *καταφρόνηση...*

* * *

Ὁ ἅγιος Γέροντας, βλέποντας τὴν πρόθυμη συγκατάβαση τοῦ Ἀγγέλου νὰ ἀπαντᾷ σὲ ὅλα τὰ ἐρωτήματα, θέλησε νὰ ἐπιμείνει στὴν διάκριση ἀνάμεσα στὶς ἁμαρτίες και ρώτησε:

– **Σε** παρακαλῶ, ἅγιε Ἀγγελε, πές μου ἂν θέλεις: ποιά εἶναι μεγαλύτερη ἀπὸ ὅλες τὶς ἁμαρτίες ποὺ μπορεῖ νὰ κάμει ὁ ἄνθρωπος;

– **Ἄγιε** Γέροντα, τοῦ ἀποκρίνεται ὁ Ἀγγελος, κάθε ἁμαρτία ποὺ θὰ κάμει ὁ ἄνθρωπος, τὸν χωρίζει ἀπὸ τὸ Θεό· φαίνεται, ὁμως, πὼς μερικὲς ἁμαρτίες, ὅπως π.χ. ἡ μνησικακία και ἡ βλασφημία, στέκονται πάνω πάνω και κυριαρχοῦν· γιατί, βέβαια, και μόνες τους αὐτὲς μποροῦν νὰ κατεβάσουν τὸν ἄνθρωπο στὰ βασιλεία τοῦ Ἄδη, στὰ καταχθόνια, κάτω ἀπὸ τὴν γῆ και κάτω ἀπὸ τὴν θάλασσα.

* * *

Ὁ Γέροντας ἔδειξε σὰ νὰ μὴν ἱκανοποιήθηκε. **Θέλησε** νὰ κάμει σχεδὸν τὸ ἴδιο ἐρώτημα, μὲ ἄλλη μορφή:

– **Πές** μου, ἅγιε Ἀγγελε: ποῖο ἁμάρτημα μισεῖ ὁ Θεὸς πάνω ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα;

– **Τὴν** κενοδοξία, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Ἀγγελος. **Ξέρεις** πὼς μοναχὴ τῆς αὐτῆς ἁμαρτίας ὁδήγησε τὸν κόσμο στὴν πτώση και τὴν ἀπώλεια, μιὰ και ἐξαιτίας τῆς ὁ πρωτόπλαστος Ἀδὰμ ἐξορίστηκε ἀπὸ τὸν Παράδεισο· ἐξαιτίας τῆς ὁ ἀρχιδαιμόνας γκρεμίστηκε ἀπὸ τὴν περίοπτη θέση ποὺ εἶχε ἀνάμεσα στοὺς Ἀγγέλους, και ἐξαιτίας τῆς ὁ Φαρισαῖος ἔχασε τοὺς κόπους ὅλων τῶν ἀρετῶν και τῶν καλῶν ἔργων του. **Και** αὐτό, γιατί ἂν πέσει ὁ ἄνθρωπος στὸ πάθος και τὸ ἁμάρτημα τῆς κενοδοξίας, εἶναι πολὺ δύσκολο νὰ σηκωθεῖ.

* * *

Τότε ὁ Γέροντας βάζει ἄλλο ἐρώτημα, πάλι γιὰ τὴν τιμωρία τῶν ἁμαρτωλῶν:

– **Ποιοί** ἄνθρωποι ἁμαρτωλοὶ τιμωροῦνται πιότερο ἀπὸ τοὺς ἄλλους στὴν κόλαση;

– **Σοῦ** εἶπα, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Ἀγγελος: πὸ πολὺ ἀπὸ ὅλους κολάζονται ὁ πόρνος και ὁ βλάσφημος. **Ὡστόσο**, πρέπει νὰ προσθέσω πὼς κάτω ἀπὸ ὅλα τὰ καταχθόνια και ὅλες τὶς κολάσεις ὑπάρχει και μιὰ ἄλλη φοβερὴ και τρομερὴ, ποὺ τὴν ὀνομάζουν *ἀφάνεια*: ἐκεῖ τιμωροῦνται νὰ ὑποφέρουν οἱ ἁμαρτωλοὶ κληρικοί, μαζί μὲ τοὺς καλόγερους και τὶς καλόγριες ποὺ ἔπασαν στὴν πορνεία.

Γι αὐτό, ἅγιε Γέροντα, εἶναι γραμμένο πὼς τὸ τάγμα τῶν Ἀγγέ-

λων πού ἔπεσε καὶ ἔγινε δαιμονικό, αὐτὸ θὰ ἀνακαινιστεῖ καὶ θὰ ἀναπληρωθεῖ, καὶ θὰ ἀνέλθει σὲ μεγάλη δόξα καὶ τιμῆ, ἀπὸ τοὺς καλοὺς καὶ ἀγίους κληρικοὺς καὶ μοναχοὺς· ἐνῶ, βέβαια, ὅπως σοῦ εἶπα, οἱ κακοὶ καὶ πονηροὶ καὶ ἀμαρτωλοὶ μοναχοὶ πέφτουν σὲ ἔσχατη ἀτιμία καὶ ἐξαποστέλλονται στὴν κόλαση, ὅπως ἀκριβῶς καὶ οἱ κληρικοὶ πού παραβαίνουν τοὺς θείους νόμους: ὅσοι δέχονται τὴν παρανομία καὶ τοὺς παρανόμους ἐπειδὴ τοὺς γεμίζουν τὶς ἱερατικὲς τσέπες μὲ δῶρα καὶ χαρίσματα πολλαπλᾶ, καὶ ὅσοι καταφρονοῦν καὶ παραλείπουν τὶς ἐκκλησιαστικὲς ἀκολουθίες τους γιὰ χάρη τῶν κοσμικῶν ἢ ἄλλων κοινωνικῶν φροντίδων τοῦ βίου, γιὰ τὰ ὁποῖα καὶ θὰ δώσουν κάποτε λόγο στὸ Θεό... **Καὶ** τί νὰ πῶ καὶ γιὰ τοὺς ἱερεῖς ἐκείνους πού μεθᾶνε; **Οὐαὶ** καὶ ἀλλοίμονό τους, γιὰ τὸ πόσο φοβερὴ κόλαση τοὺς περιμένει!...

* * *

– **Πές μου**, ξαναρωτάει ὁ Γέροντας, τί γίνεται μὲ ἐκείνους πού δὲν λογαριάζουν καὶ δὲν τιμοῦν τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς;

Καὶ ὁ Ἄγγελος ἀποκρίνεται:

– **Οὐαὶ** καὶ ἀλλοίμονο καὶ σὲ αὐτούς, ἅγιε Γέροντα, γιὰ τὸ πού περιμένει φριχτὴ κόλαση καὶ τιμωρία. **Ὅποιος** δὲν λογαριάζει καὶ καταφρονεῖ τὴν Κυριακὴ, εἶναι σὰν νὰ καταφρονεῖ τὸν ἴδιο τὸν Κύριο· γι' αὐτὸ καὶ ὁ Κύριος θὰ τὸν καταφρονήσει, γιὰ τὴν ἡμέρα τῆς Κυριακῆς εἶναι ἡ ἡμέρα τοῦ Κυρίου: ὅποιος τὴν τιμᾶ, τὸν τιμᾶ καὶ ὁ Κύριος καὶ τὸν προστατεύει. **Κατὰ** τὸν ἴδιο πάλι τρόπο: ὅποιος τιμᾶ καὶ σέβεται καὶ ἐορτάζει τὶς μνημεῖς τῶν Ἁγίων, δέχεται μεγάλη βοήθεια στὸ βίό του ἀπὸ τοὺς Ἁγίους, γιὰ τὸ ἐκεῖνοι ἔχουν μεγάλη παρηρησία καὶ θάρρος νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ Θεὸ κάτι, καὶ Ἐκεῖνος τοὺς τὸ δίνει. **Ἔτσι**, μέσῳ τῆς ἰκεσίας καὶ τῆς πρεσβείας τῶν Ἁγίων οἱ φιλάγιοι ἄνθρωποι ἀπολαμβάνουν ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ πολλὰ εὐεργετήματα καὶ χαρίσματα.

Ὡστόσο, ἄς τὸ ὁμολογήσουμε, ἅγιε Γέροντα: οἱ περισσότεροὶ ἄνθρωποι ἔχουνε διώξει ἀπὸ μέσα τους τὸ φόβο τοῦ Θεοῦ, καὶ ἔτσι οὔτε τὸν Θεὸ ἔχουν πιά φίλο τους, οὔτε καὶ κάποιον ἀπὸ τοὺς Ἁγίους, παρὰ ἔχουν προσκολληθεῖ στὰ βιοτικὰ καὶ κοσμικὰ πράγματα, πού φθείρονται καὶ χάνονται. **Ἀλλοίμονό** τους! **Νὰ** ξέρεις, ἅγιε Γέροντα, πὼς κάθε ἄνθρωπος πού δὲν τιμᾶ καὶ δὲν σέβεται τὴν ἅγια ἡμέρα τῆς Κυριακῆς, –εἴτε εἶναι ἱερέας, εἴτε μοναχός, εἴτε ὅποιοσδήποτε ἀπλὸς λαϊκὸς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου– δὲν πρόκειται νὰ ἰδεῖ τὸ πρόσωπο τοῦ Θεοῦ, μήτε καὶ ἔχει κάποιαν ἐλπίδα σωτηρίας...

* * *

Κύλησαν λίγες στιγμές με ένα βάρος πολυσήμαντης σιωπής. **Τ**ις σκέψεις και τούς λογισμούς του άββα Μακαρίου διέκοψε ο άγιος Άγγελος:

– **Α**ν έχεις και κάτι άλλο να ρωτήσεις, άγιε Γέροντα, ρώτησέ με, γιατί τώρα ήρθε η ώρα να ανεβώ πάλι στον ούρανό, κοντά στον Κύριό μου.

Τότε, βαριαναστέναξε ο άββας και ψιθύρισε, χύνοντας πικρά δάκρυα: «**ά**λλοίμονο και τρισαλλοίμονο σε έμας! **Ο** καλός και άγιος δούλος του Κυρίου μου, όντας Άγγελος, άσώματος και άναμάρτητος, βιάζεται να πάει ψηλά και να δώσει την δοξολογία και τον άινο του στον Κύριο, ενώ έμεις οί σωματικοί, ύλόφρονες και άμαρτωλοί δεν φροντίζουμε για την ψυχή μας και καταφρονούμε όλα εκείνα που μπορούν να φέρουν την σωτηρία μας...».

Και ύστερα, φωναχτά, ρώτησε τον Άγγελο:

– **Π**ές μου, σε παρακαλώ, άγιε Άγγελε, ποιά προσευχή ταιριάζει πιο πολύ στους Μοναχούς;

– **Α**ν κάποιος ξέρει γράμματα, του άπαντά ο Άγγελος, μπορεί να λέει τους Ψαλμούς του Δαβίδ· αν, όμως, είναι άγράμματος, μπορεί να προσεύχεται με το «Κύριε Ίησου Χριστέ, Υιέ του Θεού, έλέησόν με τον άμαρτωλόν». **Α**υτή ή προσευχή θαρρώ πως είναι ή πιο δυνατή, μά και ή πιο εύκολη, γι' αυτό και πολλοί Μοναχοί, αν και ξέρουν γράμματα, έγκατέλειψαν όλες τις άλλες προσευχές και κρατώντας μόνο αυτή την προσευχή, δίχως σταματημό, έσωσαν την ψυχή τους.

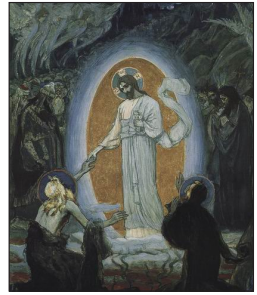
Αυτή, την τόσο άπλη, μά και τόσο άποτελεσματική προσευχή, μπορούν να την κρατήσουν και να την λένε συνεχώς και οί νέοι και οί γέροντες, και οί άνδρες και οί γυναίκες, και οί καλόγεροι και οί καλογριές, και οί γραμματισμένοι και οί άγράμματοι, και οί πολύ έμπειροι μά και οί άπειροι και άμάθητοι. **Ο**ποιος θέλει να σώσει την ψυχή του, μπορεί να την κρατήσει αυτή την προσευχή στα χείλη του και στην καρδιά του, μέρα και νύχτα, είτε στο κελλί του βρίσκεται είτε στο δρόμο, είτε είναι όρθιος και εργάζεται, είτε κάθεται και αναπαύεται. **Α**κόμη και αν βρίσκεται στο δρόμο ή ταξιδεύει ή κάνει κάποιο έργο, ως έχει με πόθο και προθυμία στα χείλη και στην καρδιά τούτη την προσευχή, που είναι ικανή να δώσει την σωτηρία της ψυχής, σε όποιον την έπιθυμεί πολύ θερμά.

* * *

‘Ο Γέροντας έδειχνε πολύ εύχαριστημένος.

Αλλά δεν ήθελε να σταματήσει και τις έρωτήσεις.

Λέει, λοιπόν, στον Άγγελο:

– **Ἐπειδή**, ἅγιε Ἄγγελε, ἦρθες νὰ μὲ διδάξεις, ἐμένα τὸν ἁμαρτωλό, πές μου σὲ παρακαλῶ καὶ τοῦτο: ἂν κάποιος ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς τύχει νὰ βρεῖ κατάλληλη περίσταση καὶ νὰ διδάξει ἕναν ἄλλο ἁμαρτωλό, καὶ μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο τοῦ δείξει τὸν καλὸ δρόμο καὶ τὸν βγάλει ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, αὐτὸ τὸ πράγμα θὰ τοῦ δώσει κάποιο πνευματικὸ κέρδος καὶ ὄφελος;

Γελούμενος ὁ Ἄγγελος, τοῦ ἀπαντᾷ.

– **Ὅποιος** διδάξει κάποιον ἄλλο ἁμαρτωλό καὶ καταφέρει νὰ τὸν βγάλει ἀπὸ τὸ δρόμο τῆς ἁμαρτίας, βάζοντάς τον στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς, αὐτὸς ὄχι μόνο θὰ βγάλει τὴν ψυχὴ τοῦ ἄλλου ἀπὸ τὴν Κόλαση, μὰ καὶ τὴν δική του θὰ σώσει, μιὰ πού θὰ «καλύψει πλῆθος ἁμαρτιῶν», καθὼς λέει καὶ ἡ Ἁγία Γραφή. **Ὅπως** ἀκριβῶς καὶ ἕνας ἄλλος, πού συμβουλευεὶ πρὸς τὸ κακὸ κάποιον ἄνθρωπο, ὄχι μονάχα ἐκείνον ὁδηγεῖ στὴν ἀπώλεια, μὰ καὶ τὸν ἑαυτὸ του καὶ τὴν ψυχὴ του παραδίνει στὸ διάβολο.

Ἔτσι, λοιπόν, μπορεῖ κανεὶς νὰ πεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει ἁμαρτία χειρότερη ἀπὸ τὸ νὰ συμβουλευεὶ κάποιος ἕναν ἄνθρωπο πρὸς τὸ κακὸ καὶ τὴν ἀπώλεια· ὅπως, ἀκριβῶς, δὲν ὑπάρχει καλύτερο ἔργο ἀπ' τὸ νὰ συμβουλευεὶ κανεὶς πρὸς τὸ καλὸ καὶ τὴ σωτηρία ἕναν ἄνθρωπο.

* * *

Καὶ τελειώνοντας αὐτὰ τὰ λόγια ὁ Ἄγγελος, ἐκλινε σεβαστικὰ τὸ κεφάλι του πρὸς τὸν ἅγιο Γέροντα, λέγοντάς του:

– **Εὐλόγησέ** με καὶ συγχώρεσέ, ἅγιε πάτερ μου!

Τότε ὁ Γέροντας, προσπέφτοντας στὸν ἅγιο Ἄγγελο, τὸν προσκύνησε καὶ τοῦ λέει:

– **Πορεύου** ἐν εἰρήνῃ, ἅγιε Ἄγγελε! **Καὶ** ἐκεῖ πού θὰ βρίσκεσαι κοντὰ στὴν Ἁγία Τριάδα, πρέσβευε καὶ γιὰ τὴν σωτηρία τῆς ψυχῆς μου, σὲ παρακαλῶ.

Ἔτσι, ὁ ἅγιος Ἄγγελος ἄνοιξε τὰ φτερά του καὶ πέταξε πάλι πρὸς τὸν οὐρανό· ἐνῶ ὁ ἀββᾶς Μακάριος, ἀφοῦ εὐχαρίστησε τὸ Θεό, ἐπέστρεψε πάλι στὸ κελλί του. **Καὶ** ἐκεῖ ἀφηγήθηκε ὅλα ὅσα εἶδε καὶ ἄκουσε στὸν πιστὸ ἀδελφὸ καὶ συνασκητὴ του, δοξάζοντας καὶ εὐλογώντας τὸ ἅγιον ὄνομα τοῦ Θεοῦ.

(Τέλος)

(*) Π.Β. Πάσχου, Ὁ Γέροντας καὶ ἄλλες ἀποκαλυπτικὲς ἱστορίες, σελ. 84-89, ἐκδόσεις «Ἀκρίτας», ἐκδοσις γ', Ἀθήνα 2002. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.